

ΝΕΑ ΕΣΤΙΑ

ΙΔΡΥΤΗΣ: ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΠΕΤΡΟΣ ΧΑΡΗΣ

ΤΌΜΟΣ ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΣΤΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ

ΙΟΥΛΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

1947

ΙΩΑΝΝΗΣ Δ. ΚΟΛΛΑΡΟΣ & Σ^{ΙΑ} Α.Ε.
ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΗΣ "ΕΣΤΙΑΣ,"
38 - ΟΔΟΣ ΤΣΩΡΤΣΙΑ - 38
ΑΘΗΝΑΙ

Ε.Γ.Δ. της Κ.τ.Π.
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2008

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Ὁ Γιάννης Μ. Ἀποστολάκης γεννήθηκε στὰ 1886 στὰ Φιλιατρά, ἡ οἰκογενειακὴ του ὄμως καταγωγὴ εἶναι ἀπὸ τὴν Καλαμάτα. Σπούδασε στὴ Φιλοσοφικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν καὶ πήρε τὸ δῶκεμά του στὶς 9 Ἰουνίου 1905. Ὡς ὑπότροφος τοῦ Πανεπιστημίου ἔφυγε τὸ 1908 γιὰ τὸ ἐξωτερικὸ καὶ ἔμεινε τρία χρόνια — ἀπὸ τὸ θερινὸ ἐξάμηνο τοῦ 1908 ὡς τὸ χειμερινὸ τοῦ 1910/1911 — στὸ Πανεπιστήμιον τοῦ Βερολίνου, ὅπου ἄκουσε μαθήματα ἑλληνικῆς φιλολογίας καὶ φιλοσοφίας ἀπὸ τοὺς καθηγητὲς Wilamowitz, W. Schulze, Ed. Meyer, Vahlen, H. Diels, Riehl, Simmel, Stumpf κ. ἄ. Στὰ 1911 πού γύρισε ἀπὸ τὸ ἐξωτερικὸ διορίστηκε καθηγητὴς σὲ Ἑλληνικὸ Σχολεῖο καὶ τὸ 1913 ἔγινε διδάκτωρ στὸ ἐδῶ Πανεπιστήμιον μὲ τὴν (ἀνέκδοτη) διατριβὴ του «Τὸ καλὸν παρὰ Καντίω». Ἀπὸ νωρὶς ἄρχισε νὰ δημοσιεύει μελέτες καὶ βιβλιοκρισίας στὸ «Νουμᾶ», κυρίως ὁμως ἡ ὑπεύθυνη κριτικὴ του γραμμὴ ἐκδηλώθηκε στὸ περιοδικὸ «Κριτικὴ καὶ Ποίηση» πού ἐξέδιδε μὲ τὸν Σπ. Ἀλιμπέρτη καὶ τὸν Γ. Ν. Πολίτη (ἕνας τόμος, ἀπὸ τὸ 1915—1919). Τὸ 1918 διορίστηκε ταξινόμος στὸ Λαογραφικὸ Ἀρχεῖο πού τότε μόλις εἶχε ἰδρυθεῖ μὲ τὶς φροντίδες τοῦ Ν. Γ. Πολίτη (μὲ τὸν ὁποῖο εἶχε ὁ Ἀποστολάκης δεσμὸ συγγενικό). Ἡ ὑπηρεσία στὸ Λαογραφικὸ Ἀρχεῖο ὑπῆρξε γόνιμη γιὰ τὴ μελέτη του τῶν δημοτικῶν τραγουδιῶν, δὲν ἔπαυε ὁμως παράλληλα νὰ παραδίδει καὶ μαθήματα στὰ σχολεῖα, ἰδίως στὸ ἐκπαιδευτήριον Μακρῆ. Τὸ 1923 ἔβγαλε τὸ βιβλίον του «Ἡ ποίηση στὴ ζωὴ μας» πού προκάλεσε πολλὰς συζητήσεις. Τὸ 1926, ὅταν ἰδρύθηκε τὸ Πανεπιστήμιον Θεσσαλονίκης, διορίστηκε ἀμέσως καθηγητὴς στὴ νέα τότε ἔδρα τῆς νεοελληνικῆς λογοτεχνίας, ὅπου τὸν εἶχε προτείνει ὁμόφωνα ἡ εἰδικὴ Ἐπιτροπὴ ἀπὸ τοὺς καθηγητὲς Χρ. Τσουντα, Σ. Β. Κουγέα, Π. Λορεντζάτο καὶ Σ. Μενάρδο. Στὴ Θεσσαλονικὴ δίδαξε ὡς τὸ 1940 πού παραιτήθηκε. (Τὸ 1935 εἶχε γιὰ ἓνα διάστημα παυθεῖ μαζί μὲ ἄλλους δημοτικιστὰς καθηγητὰς). Τὰ τελευταῖα χρόνια καταγινόταν μὲ ἓνα καινούριον βιβλίον, τὸ «Κλέφτικον τραγούδι», ἀπὸ τὸ ὁποῖο δημοσιεύτηκαν τρία κεφάλαια στὸ περιοδικὸ «Πολιτικὴ Ἐπιθεώρησης». Ὁλοκλήρον τὸ βιβλίον (ὑπολείπεται ἓνα ἀκόμη, τέταρτον κεφάλαιον) τὸ εἶχε ἐτοιμάσει γιὰ τύπωμα, καὶ θὰ ἔπρεπε νὰ ἐκδοθεῖ ὀλόκληρον, ἔστω καὶ μετὰ τὸ θάνατό του. Ἐπίσης θὰ ἔπρεπε νὰ ἐκδοθεῖ καὶ ὅ,τι ἄλλο ὑπάρχει στὰ χαρτιά του ἀδημοσίευτον, ὅπως αἰφνης μερικὰ ἀπὸ τὶς παραδόσεις του στὸ Πανεπιστήμιον, μιὰ μελέτη γιὰ τὸν Ροε κ. ἄ. Ἡ οἰκογενειὰ του — στὴν ὁποία χρωστοῦμε καὶ τὶς πληροφορίες αὐτὰς — εἶχε τὴν ἐξαιρετικὴν καλοσύνη νὰ παραχωρήσει γιὰ τὴ «Νέα Ἔστια» τὰ δύο ἐνδιαφέροντα καὶ ἀδημοσίευτα σημεῖωματα τοῦ Ἀποστολάκη πού δη-

μοσιεύονται στὶς δύο προηγούμενες σελίδες καὶ πού θὰ τὰ ἔγραψε ἀσφαλῶς λίγο καιρὸ προτοῦ νὰ διοριστῆι στὸ Πανεπιστήμιον τῆς Θεσσαλονίκης. — Τὴν εὐχαριστοῦμε θερμὰ.

ΕΡΓΑ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΑΚΗ

Α' ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΕΝΑ ΣΕ ΤΟΜΟΥΣ

- Ἡ Ποίηση στὴ Ζωὴ μας. Ἀθ. 1923.
Τὰ δημοτικὰ τραγούδια. Μέρους Α' Οἱ Συλλογές. Ἀθ. 1929.
Τὰ Τραγούδια μας. Ἀθ. 1934.
Ἀριστοτέλης Βαλαωρίτης. Αἰσθητικὴ μελέτη. Ἀθ. 1936.
Ὁ Κρυστάλλης καὶ τὸ δημοτικὸ τραγούδι. Θεσσαλονικὴ 1937.
Τὸ τραγούδι τῆς Ἀγίας Σοφίας. Θεσσαλ. 1939.
Ἡ Συλλογὴ τοῦ Ἀραβαντινοῦ (Τὸ κλέφτικον τραγούδι). Ἀθ. 1941.

Β' ΜΕΛΕΤΕΣ ΚΑΙ ΑΡΘΡΑ ΣΕ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

- Μιὰ κριτικὴ, περ. Νουμᾶς 8, 1910, σ. 248 [Βιβλιοκρισία: Ἀθ. Μπούτουρα, Φιλολογία, Ἐκπαιδευσις, Κοινωνικὴ Μόρφωσις.]
Ζωὴ κ' Ἐπιπέδη, περ. Νουμᾶς 9, 1911, 642 [Βιβλιοκρισία: Φ. Κουκουλέ, Περί τῶν παρὰ Σοφοκλεῖ γνωμῶν. Ὑπογρ. Γ. Α.]
Τὸ Ἀδερφάτο τῆς Δημοτικῆς. Πρὸς τοὺς ὁπαδοὺς κ' ἐργάτες τῆς ἰδέας. Β' Προκήρυξη, περ. Νουμᾶς 9, 1911, 289 [Ἡ Ἐπιτροπὴ: Σπ. Ι. Ἀλιμπέρτης, Γιάννης Μ. Ἀποστολάκης, Δ. Α. Δημητριάδης.]
Φιλοσοφικὰς Κουβέντες. Ἡ «Ἐισαγωγὴ εἰς τὸ ἐκκλησιαστικὸν δίκαιον» τοῦ κ. Βαμβέτσου [Ὑπογρ. Ἐγὼ καὶ Σὺ = Ἀποστολάκης - Ἀλιμπέρτης.]
Ὁ «Ἀρχισυντάκτης» (Κριτικὴ καὶ ψυχολογικὴ ἀνάλυση), περ. Νουμᾶς 10, 1912, 355 [Κριτικὴ γιὰ ὁμώνυμον θεατρικὸν ἔργον Δ. Π. Ταγκόπουλου. Ὑπογρ. Σ. Ἀλιμπέρτης - Γ. Μ. Ἀποστολάκης.]
Ἀντὶ Προλόγου, περ. Γράμματα (Ἀλεξάνδρειας) 2, 1913/14, 500 [Πρόλογος στὴ μελέτη γιὰ τὸν Καρλάιλ — ὡς ἀπάντησις γιὰ τὴν β' Ἐρευνα γιὰ τὶς μελλοντικὰς κατευθύνσεις τῆς φυλῆς.] Ὁ βίος τοῦ Θωμᾶ Καρλάιλ (I Ἡ δοκιμασία. II Ἡ γνωριμὰ μὲ τὸν Γκαίτε. III Στὴν ἐρημίαν. IV Ἡ δόξα. V Φλυαρίαις. VI Ἡ Γερμανία. VII Ἐπίλογος), περ. «Κριτικὴ καὶ Ποίηση» 1, 1915—19, σ. 19 κ. ἑ..
Ἐνας φιλολογικὸς πρόγονος. Γιάννης Καμπύσης, περ. Κριτικὴ καὶ Ποίηση, 1, 1915—19, σ. 225—265.
Ἡ Κριτικὴ, περ. Κριτικὴ καὶ Ποίηση, 1, 1915—19, σ. 298—359 (καὶ σ. 385: Μία προσθήκη). Τὸ κλέφτικον τραγούδι. Κεφ. Α' Ἐισαγωγὴ. Κεφ. Β' Κριτικὴ κειμένων. Κεφ. Γ' Τὸ πνεῦμα του, περ. Πολιτικὴ Ἐπιθεώρησις 1, 1945, 1081—1090. 2, 1946, 320—336 καὶ 715—747.